

สวนพฤกษศาสตร์ 5-योग

โก่งกางเขา

ชื่อวิทยาศาสตร์

Fagraea ceilanica Thunb.

ชื่อวงศ์

GENTIANACEAE

ชื่ออื่น ๆ

ฝ่ามือผี (มหาสารคาม, เจ็ยว-แม่ฮ่องสอน), คันโซ่ (อุบลราชธานี), ตังนก (หนองคาย), โก่งกางเขา (จันทบุรี), โปตา (ปัตตานี), เทียนฤๅษี (ภาคเหนือ), นางสวรรค์ นี้นางสวรรค์ (ภาคใต้)

ชื่อสามัญ

Perfume flower tree

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้นขนาดเล็กหรือไม้พุ่มที่เกาะอาศัยบนต้นไม้อื่น สูง 3-15 ม. กิ่งก้านเกลี้ยง ข้อถี่ ใบเดี่ยวเรียงตรงข้าม รูปไข่กลับ ไปจนถึงรูปขอบขนาน หรือรูปใบหอกแคบ กว้าง 2-9 ซม. ยาว 4-35 ซม. โคนสอบ ปลายมนแล้วค่อยแหลมเป็นติ่งสั้น ขอบเรียบ ใบค่อนข้างหนาเป็นมัน เมื่อแห้งสีน้ำตาลแกมเขียวมะกอก ด้านล่างสีเข้มกว่าด้านบน เส้นกลางใบเห็นชัดทางด้านล่าง เส้นแขนงใบข้างละ 4-8 เส้น เห็นไม่ชัดทั้ง 2 ด้าน ก้านใบยาว 0.5-3.5 ซม. ช่อดอกออกใกล้ ๆ ปลายยอด ก้านดอกยาว 0.2-3.5 ซม. มีใบประดับ 2 ใบ ยาว 2 ซม. อยู่ใต้กลีบเลี้ยงบริเวณกึ่งกลางของก้านช่อดอก กลีบเลี้ยงยาว 1-2.5 ซม. โคนติดกันกว่าครึ่งหนึ่งเป็นรูปประฆัง ปลายจักลึก กลีบดอกสีขาวนวล ติดกันเป็นรูปกรวย ยาว 2-5 ซม. ปลายแยกเป็นกลีบกลม สั้นกว่าหลอดดอก เกสรเพศผู้ 5 อัน ก้านชูอับเรณูโคนหนา อับเรณูรูปขอบขนานหรือรูปไข่ ยาว 5-8 มม. รังไข่รูปไข่ ก้านเกสรเพศเมียยาวเท่ากับเกสรเพศผู้ ยอดเกสรเพศเมียแผ่เป็นรูปจาน เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 มม. ผลรูปไข่ รูปรีหรือค่อนข้างกลม ยาว 3-5 ซม. มีจะงอยยาว สีเขียวชุนๆ กลีบเลี้ยงโอบหุ้มผล

สวนพฤกษศาสตร์ ราชภัฏ

- นิเวศวิทยา** มีแนวเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศอินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปจนถึงประเทศอินโดนีเซีย ในประเทศไทยพบได้ทุกภาค พบขึ้นตามป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง และป่าดิบเขา บางครั้งพบขึ้นตามซอกหินริมหน้าผา ออกดอกเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม
- ประโยชน์** ดอกสวยมีกลิ่นหอมนิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับ รากนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาบำรุงโลหิต กิ่ง เปลือกต้นหรือราก สามารถนำมาต้มกับน้ำอาบแก้ลมพิษ อาการผดผื่นคัน จากยางของต้นรักได้